

Mihaela Georgescu

LBRS

We know
books

Nicoleta Ionescu

Limba română

GRAMATICĂ

pentru clasa a VI-a

Booklet

Evaluare inițială	3
Capitolul 1. Vocabular și comunicare. Actualizarea cunoștințelor	6
Test de evaluare – Vocabularul	24
Capitolul 2. Fonetică. Ortografie și ortoepie	26
Test de evaluare – Fonetica	34
Capitolul 3. Verbul	35
Test de evaluare – Verbul	56
Capitolul 4. Predicatul	58
Test de evaluare – Verbul. Predicatul	68
Capitolul 5. Substantivul	70
Test de evaluare – Substantivul	84
Capitolul 6. Pronumele	86
Test de evaluare – Pronumele	95
Capitolul 7. Numeralul	97
Test de evaluare – Numeralul	101
Capitolul 8. Subiectul	102
Test de evaluare – Subiectul	106
Capitolul 9. Complementul	107
Test de evaluare – Complementul	115

Capitolul 10. Adjectivul	117
Test de evaluare – Adjectivul	125
Capitolul 11. Atributul	127
Test de evaluare – Atributul	131
Capitolul 12. Adverbul	133
Test de evaluare – Adverbul	137
Capitolul 13. Circumstanțialul	139
Test de evaluare – Circumstanțialele de loc, de timp și de mod	143
Evaluare finală	
Testul 1	145
Testul 2	147
Testul 3	149

Citește fragmentul de mai jos.

Cu o mișcare leneșă îndepărtă catalogul, apoi se sculă de la catedră și, plimbându-se prin fața băncilor, se adresează cu voce tare elevilor:

— M-am gândit să facem astăzi o călătorie printr-o lume pe care o cunoașteți încă foarte puțin, o lume ascunsă, obscură, misterioasă, care se pare că-i interesează foarte mult pe unii dintre voi... Da... Să încercăm să pătrundem pentru câțiva timp în lumea peșterilor...

Victor se uită în jur. Toți cireșarii își scoseseși caietele de note. Erau numai ochi și urechi. Apoi își aruncă privirile spre profesor și acesta i le întâlnește și îi răspunde cu un zâmbet părintesc, cald, aproape duios.

Călătoria îi purtă pe ascultători într-o lume fantastică, ispititoare, plină de miracole. [...] Descrierile se sublimau uneori în noțiuni și legi și formule precise pe care elevii le primeau ca pe niște leacuri tămăduitoare. Creioanele încremeniseră de multă vreme în mâini. Ultimele cuvinte fuseseră rostite, dar imaginile, odată închipuite, se repetau în mintea tuturor ca ecourile peșterilor.

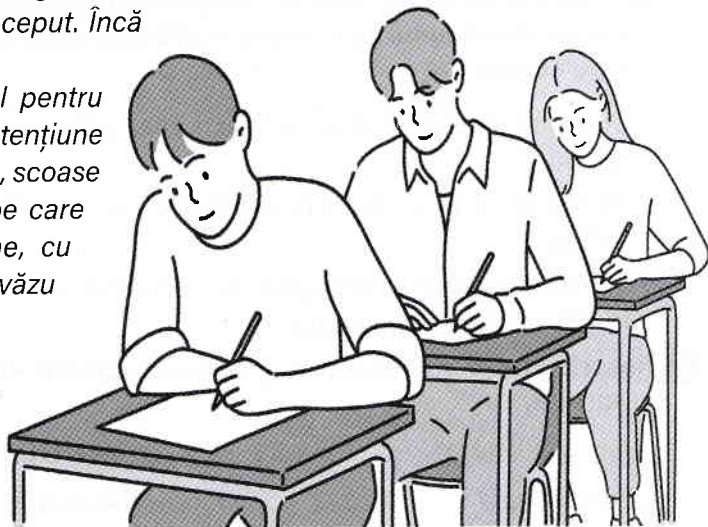
În minutele de tăcere care urmară povestirii, începură să circule bilețele între cireșarii, dar niciunul nu era scris în alfabetul obișnuit. Literele erau înlocuite prin linii și puncte.

Cu alte cuvinte, cireșarii corespondau între ei cu ajutorul alfabetului Morse. Victor tocmai înjgheba o asemenea misivă, când se pomeni cu un bilețel trimis de Lucia, care purta mențiunea: „f. f. urgent”. Îl descifără cu o repeziciune uluitoare în gând: „Atențiune! În spatele tău, Sergiu copiază tot ce scrii.

Să nu te sperii, că abia a început. Încă o dată: atențiune! Lucia.”

Victor nu întoarse capul pentru a nu trăda semnalul de atențiune primit de la Lucia. În schimb, scoase din buzunar o oglinjoară, pe care o potrivea într-un loc anume, cu ajutorul unor cărți, și astfel văzu ce se petrece în spatele lui. Într-adevăr, Sergiu era pradă unei agitații teribile.

(Constantin Chiriță,
Cireșarii)

Răspunde la următoarele cerințe, formulate pe baza fragmentului dat:

1. Formulează ideea principală din primele două paragrafe ale textului. 6 puncte

2. Precizează, într-un enunț, motivul pentru care Lucia îi trimite un bilet lui Victor. 6 puncte

3. Scrie un antonim pentru primul adjectiv evidențiat în enunțul următor și un sinonim pentru cel de-al doilea adjectiv: 6 puncte

*Descrierile se sublimau uneori în noțiuni și legi și formule **precise** pe care elevii le primeau ca pe niște leacuri **tămăduitoare**.*

4. Menționează în căsuța corespunzătoare numărul vocalelor din fiecare cuvânt transcris mai jos. 6 puncte

călătoria

descifra

mențiune

5. Alege varianta care numește, în ordine, ce parte de vorbire sunt cuvintele subliniate în enunțul următor: 6 puncte

Călătoria îi purta pe ascultători într-o lume fantastică, ispititoare, plină de miracole.

- substantiv; verb; adjectiv; adjectiv;
 - substantiv; verb; substantiv; adjectiv;
 - verb; verb; adjectiv; substantiv;
 - verb; adjectiv; substantiv; verb.
6. Scrie A (adevărat) sau F (fals) în dreptul fiecărui enunț referitor la secvența *În minutele de tăcere care urmară povestirii, începură să circule bilețele între cireșari, dar niciunul nu era scris în alfabetul obișnuit., pentru a stabili valoarea lor de adevăr.* 6 puncte

- Cuvântul *bilețele* este subiect exprimat printr-un substantiv comun articulat hotărât.
- Primul predicat verbal din enunțul dat este exprimat printr-un verb la modul indicativ.
- Substantivul *tăcere* este precedat în enunț de o prepoziție simplă și îndeplinește funcția sintactică de atribut.

7. Rescrie structurile de mai jos, trecând adjectivale la gradele de comparație precizate. 6 puncte

- mișcare leneșă* – _____ (superlativ absolut de superioritate)
- zâmbet cald* – _____ (comparativ de egalitate)

8. **Transcrie din secvența următoare trei verbe la timpuri diferite ale modului indicativ, precizându-le:** books 6 puncte

Victor tocmai înjgheba o asemenea misivă, când se pomeni cu un bilețel trimis de Lucia, care purta mențiunea: „f. f. urgent”. Îl descifră cu o repeziciune uluitoare în gând: „Atențiune! În spatele tău, Sergiu copiază tot ce scrii.”

Verbul	Timpul verbului

9. **Alcătuiește o propoziție simplă în care un pronume personal să fie subiect și o propoziție dezvoltată în care să folosești verbul a fi la modul imperativ, numărul singular.** 6 puncte

a. _____

b. _____

10. **Identifică subiectul propoziției de mai jos, apoi construiește o propoziție negativă în care cuvântul identificat să îndeplinească funcția sintactică de atribut.** 6 puncte

Cu alte cuvinte, cireșarii corespundau între ei cu ajutorul alfabetului Morse.

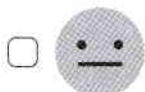
Subiectul al II-lea

30 de puncte

Redactează un text de 8-12 rânduri în care să prezinți un personaj din cartea ta preferată.

Vei avea în vedere: • să precizezi titlul cărții și două date de identificare a personajului (vârstă, ocupație, portret fizic etc.) • să explici motivul pentru care ai ales personajul • să evidențiezi, printr-un exemplu, o trăsătură morală a personajului • să ai introducere, cuprins și încheiere • să scrii corect în limba română.

AUTOEVALUARE. Cum te-ai descurcat pe parcursul evaluării? Bifează emoticonul potrivit, apoi completează enunțul.

Cel mai bine m-am descurcat la _____

Elemente de construcție a comunicării: • Actualizare: cuvântul, unitate de bază a vocabularului; cuvântul și contextul; forma și sensul cuvintelor; categorii semantice: sinonime, antonime; câmpul lexical • Cuvântul: formă și sens (sensul de bază și sensul secundar, sensul propriu, sensul figurat)

• Rolul contextului în crearea sensului • Omonime. Cuvinte polisemantice

Competențe specifice:

- Aplicarea conștientă a achizițiilor lexicale și semantice de bază, din limba română standard, pentru exprimarea corectă a intenției comunicative.
- Corelarea informațiilor explicite și implicite din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale.
- Utilizarea deprinderilor dobândite pentru monitorizarea corectitudinii comunicării, prin raportarea la normă.
- Adecvarea textului scris la situația și scopul de comunicare.

1. Citește poezia de mai jos și scrie în căsuțe câte un cuvânt-cheie identificat în fiecare strofă.

Un vânt și-o ploaie necăjită
S-au repezit ca din senin
Și răpăie prelung pe frunze
Și-mi culcă florile de crin.

Grădina toată-i răscolită...
Ce tristă e grădina mea!
Pe-o creangă tremură de frică
Un pui plăpând de rândunică.

E singur, în bătaia ploaiei,
Și-n ciripitu-i rugător
Îmi spune să-i deschid fereastra:
Și eu deschid, el intră-n zbor.

Și iată-mi-l rotind prin casă
Și parcă nu mai e pustiu
În casa mea înveselită
De ciripitul lui zglobiu.

Dar iată... soarele s-arată...
Pe frunze picurii sclipesc
Și rândunelele, pe-afară,
În zboruri vesele vorbesc.

La glasul lor, grăbit, mă lasă,
Plăpândul pui de rândunea...
Mai vino, ploaie, înc-o dată
Să-l văd din nou în casa mea.

(George Topîrceanu, Rândunelul)

2. Scrie cinci cuvinte care să exprime stări sufletești pe care ți le trezește lectura poeziei.

3. Rândunica este una dintre cele mai îndrăgite păsări din țara noastră; completează primele două rubrici ale „bagajului” tău de cunoștințe. A treia rubrică o vei completa după citirea textului de mai jos.

Rândunica		
Știu:	Vreau să știu:	Am aflat citind:

4. Citește textul de mai jos, notând pe margine dacă informațiile sunt deja cunoscute, dacă informațiile sunt noi, dacă informațiile sunt diferite sau contrazic ceea ce știai și dacă acestea sunt neclare, simți nevoia de explicații suplimentare:

Rândunelele sunt printre păsările considerate vestitori ai primăverii. An de an, venirea lor ne produce o adevărată încântare, iar felul în care își construiesc, cu atâta migală, cuiburile, este uimitor. Acești mici arhitecți sunt de asemenea adevărați acrobați ai zborului și neîntrecuți vânători de insecte. Păsări delicate, rândunelele trezesc în sufletele celor mici interesul pentru viața păsărilor migratoare și fascinația față de aceste zburătoare.

Rândunelele sunt păsări de dimensiuni mici, având între 13 și 20 de centimetri. Trăiesc în emisfera nordică, în Asia, Africa, Europa și America de Nord. Cele din Europa sunt păsări migratoare, care locuiesc pe acest continent din primăvară până în toamnă, iarna petrecând-o în Africa.

*Cea mai cunoscută este *Hirundo rustica*, rândunica obișnuită, numită și rândunica domestică. Aceasta este o pasăre cu spatele și capul de culoare negru-albăstrui, pieptul alb și guşă de culoare roșcată. Are o siluetă foarte elegantă, iar coada este terminată cu două pene mai lungi și subțiri – celebra coadă de rândunică în formă de V.*

Rândunica își alege habitatul (adică locul în care trăiește) în funcție de prezența insectelor zburătoare cu care se hrănește (musculițe, libelule, furnici zburătoare și altele). Ea poate atinge o vârstă de până la 8-10 ani, iar viteza cu care zboară ajunge la 160 de km/oră. [...]

Rândunica face trei până la șase ouă, din care ies pui. Aceștia sunt hrăniți apoi cu insecte, uneori chiar cu câte o libelulă mai mare decât ei! S-a calculat că pentru hrănirea tuturor puilor, o rândunică ajunge să facă nu mai puțin de 400 de zboruri pe zi!

După ce puii au crescut, ei nu mai sunt hrăniți de părinți, pentru a-i determina să iasă din cuib și să învețe astfel să zboare.

(Rândunelele - www.lumea-copiiilor.ro)

5. Plasează cuvintele subliniate în primul paragraf pe una dintre cele două coloane, în funcție de sensul lor din text.

Sens obișnuit:

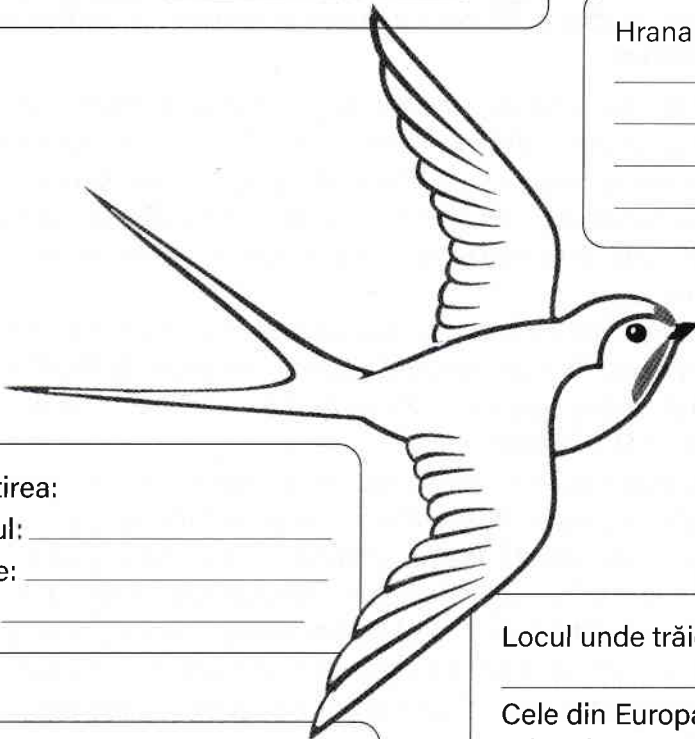
Sens neobișnuit:

6. Organizează informațiile din text, utilizând schema:

Caracteristici:

- dimensiunea: _____
- culorile: _____
- forma cozii: _____

Hrana:

Înmulțirea:

- cuibul: _____
- ouăle: _____
- puii: _____

Locul unde trăiește:

Cele din Europa:

- de primăvara - până toamna: _____
- iarna: _____

Deplasarea:

7. Ai un zar care, pe fiecare față, are scris câte un verb (scris îngroșat); presupune că, la rostogolire, ar cădea, pe rând, pe fiecare față; scrie câteva rânduri la fiecare cerință, folosind cuvinte care exprimă informații din text sau reflectă experiența și gândurile tale.

8. Citește, cu voce tare, cât mai expresiv, poezia *Un porumbel* de Elena Farago. Completează apoi tablele, folosind cuvinte potrivite din text:

<i>Un porumbel căzut-a, din zbor, pe-o stâncă-n mare, Și-i mic de tot săracul, de-abia a prins să zboare!... Vin valuri mari și-n stâncă se lovesc, și lui i-e frică, Și trist și-ascunde capul, și-aripile-și ridică Când stropi săriți din valuri pe pene-i cad și-l udă, Dar piuitul jalnic nu-i nimeni să-l audă!...</i>	Cine?	
	Ce a făcut?	
	Unde?	
	De ce?	
	Cum se simte?	
<i>Ci iată-o porumbiță că-n zbor zorit sosește: E mama lui ce-l cată, plângând, de când lipsește. Și-i lângă el acuma și-l ciugulește dulce Să-i treacă spaima și-apoi să meargă să și-l culce.</i>	Cine?	
	Ce a făcut?	
	Unde?	
	Cum se simte?	
<i>Și-ncet spre cuib acum zbură-vor împreună - Să-l încălzească mama, să adoarmă - Noapte bună!...</i> (Elena Farago, <i>Un porumbel</i>)	Cine?	
	Ce a făcut?	
	De ce?	

9. Scrie sinonime pentru sensul din text al cuvintelor subliniate în poezia *Un porumbel*.

săracul = _____
 a prins = _____
 dulce = _____
 să treacă = _____

10. Alcătuește câte o propoziție cu fiecare dintre cuvintele de la exercițiul anterior, în care acestea să aibă un sens diferit.

11. Scrie în cadranele de mai jos cuvinte sau enunțuri referitoare la poezia de la exercițiul 8.

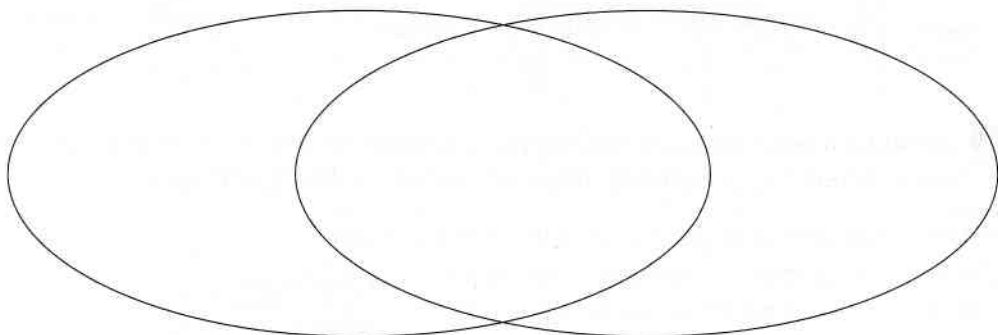
Cuvinte-cheie	Sentimente
Ai trăit vreo experiență asemănătoare?	Ce învățătură desprinzi din text?

- 12.** Documentează-te despre porumbel, citind articole din reviste, manuale, navigând pe internet sau urmărind emisiuni TV, apoi scrie câte cinci cuvinte care să exprime asemănări și deosebiri dintre porumbel și rândunică, după figura:

Rândunica

Asemănări

Porumbelul

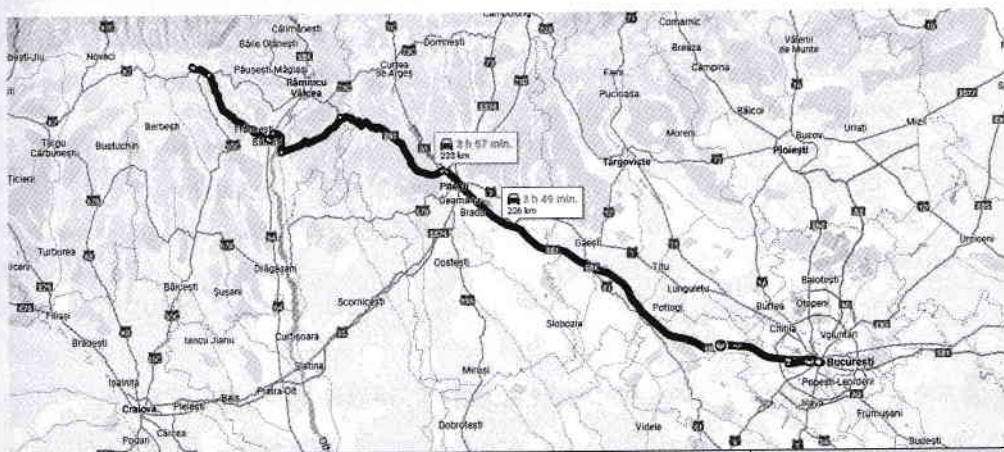
- 13.** Citește textul, apoi propozițiile de mai jos referitoare la acesta și scrie, după cum este cazul, **A** (adevărat) sau **F** (fals):

În acest sfârșit de săptămână toamnă am fost pe la Horezu. Am mai fost de nenumărate ori în aceste locuri încărcate de istorie, însă pentru prima oară am vrut să înțeleg mai multe despre simbolurile pictate de meșterii olari pe ceramica de Horezu. Am să încep cu Cocoșul - „marca” acestei localități. Cocoșul este pasărea care vestește răsăritul soarelui, începutul unei noi zile, poate chiar o nouă viață și un nou început. Așadar, Cocoșul este un simbol al luminii și al biruinței acesteia asupra întunericului. Se spune că în noaptea de Sfântul Andrei, cântecul cocoșului cheamă îngerii să vină să alunge strigoii. Să nu uităm că el este și șeful curții, domnind maiestuos peste găini. Devine astfel un simbol al puterii, al bărbăției și al curajului. Simbolul Cocoșului se regăsește în mai toate culturile. În mitologia greacă, Cocoșul era asociat zeului soarelui - Apollo. Pentru vikingi reprezenta vitejia. Este emblema Franței (cocoșul galic) și a fost folosit în timpul Revoluției Franceze, ca simbol al supremației. Scoțienii l-au văzut ca un intermediar al vindecării, iar popoarele arabe considerau că această pasăre are puterea de a chema îngerii păzitori. Multe dintre aceste simboluri asociate cocoșului se regăsesc și în cultura noastră, iar o farfurie de ceramică ce poartă simbolul Cocoșului de Horezu va aduce cu siguranță lumina în casă.

(Simboluri universale în ceramica de Horezu, www.hranatate.ro)

- a. Autoarea articolului a fost pentru prima oară la Horezu.
- b. Marca localității Horezu este Cocoșul.
- c. Cocoșul este un simbol al biruinței luminii asupra întunericului.
- d. În noaptea de Sf. Andrei, cântecul cocoșilor alungă lupii.
- e. Cocoșul galic este emblema Scoției.
- f. Cocoșul este pictat pe farfuriile de către meșterii din Horezu.

14. Scrie în tabel patru întrebări pe care ți le-ar putea adresa cineva care intenționează să ajungă de la București la Horezu, pentru a vizita Târgul anual de ceramică organizat în această localitate. Întrebările trebuie să presupună răspunsuri simple, (doar *da* sau *nu*).

Întrebare	Răspuns: DA/NU
1.	
2.	
3.	
4.	

15. Citește și explică semnificația următoarelor proverbe și zicători românești:

a. Cu o rândunică nu se face primăvară.

b. Fiecare pasăre pe limba ei piere.

c. A umbla cu cioara vopsită.

d. Corb la corb nu-și scoate ochii.

e. Nu da vrabia din mână pe cioara de pe gard.

16. Citește versurile următoare, selectate din *Cartea cu Apolodor de Gellu Naum*; completează spațiile punctate cu informațiile din text:

La circ, în Târgul Moșilor,
Pe gheața unui răcitor,
Trăia voios și zâmbitor
Un pinguin din Labrador.
— Cum se numea?
— Apolodor.
— Și ce făcea?
— Cânta la cor.

Deci nu era nici scamator,
Nici acrobat, nici dansator.
Făcea și el ce-i mai ușor.
Cânta la cor.
Era tenor.
Grăsuț, curat, atrăgător,
În fracul lui strălucitor,
Așa era Apolodor.

Apolodor era un _____ din _____, care locuia la _____. El se simțea _____. Ocupația lui era _____. Era îmbrăcat în _____.

17. Alege varianta care precizează sensul din text al cuvântului *ușor*.

- a. domol; b. încet; c. lesne; d. puțin.

18. Scrie trei sinonime ale cuvântului evidențiat în versul *Trăia voios și zâmbitor*.

19. Alcătuieste câte un enunț în care cuvintele *gheață* și *strălucitor* să aibă un sens diferit de acela din textul dat.

20. Scrie, pe prima coloană, câmpul lexical al cuvintelor care exprimă însușiri ale lui Apolodor; apoi scrie pe cealaltă coloană antonimele corespunzătoare cuvintelor selectate.

_____	≠	_____
_____	≠	_____
_____	≠	_____
_____	≠	_____

21. Scrie un text, în proză sau în versuri, cu titlul *Dac-aș fi o pasăre...*, în care să incluzi structurile: *atunci sigur aș fi o/un...; aș avea pene...; glasul mi-ar fi...; toată ziua aș...; m-aș simți...*
